

מדינת ישראל

משרד הממשלה

משרד

מס. ד.מ. 4/13

מילאקין
ישיבת ד.מ.ב - 30/11/15
סניף 2

תיק מס'

4/13

מחלקה

שם תיק: ועדת כהן-קדמי בענין ילדי תימן - פרוטוקול
מישיבות הועדה -סדרה ב - 'פרוטוקול מיום

ג-13/9746

מזהה פנימי

מזהה פריט: 000dsga

תאריך הדפסה 12/07/2016

כתובת: 2-109-3-6-7

ועדת הקירה ממלכתית בענין פרשת
העלמות של ילדי מנזר עולי תימן
בשנים 1948-1954

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

היו"ר: טוב גברת סעיד, תודה רבה לך.

ת. תודה רבה.

ה פ ס ק ה

עדותה של העדה הגב' שושנה גרמה - תיק מס' 312/95

היו"ר: העדה הבאה הגב' שושנה גרמה בתיק 312/95

אני מזכיר לך שעליך לאמר את האמת את כל האמת ורק את האמת.

עכשיו כהקדמה את יודעת את העובדות מפי ?

ת. אמי.

היו"ר: אמך ששמה היה שולמית?

ת. ועדיין.

היו"ר: טוב בסדר. שולמית

ת. שרעבי.

היו"ר: וגם אבא נמצא?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

ת. אבא עדיין גם בחיים, עמרם שרעבי.

היו"ר: עמרם שרעבי.

כ.ה. מימון: אז איך זה שרעבי ואת גרמה?

ת. אני נשואה לנסים.

היו"ר: הא, את קיבלת את השם ממנו.

כ.ה. מימון: נסים הוא לא אח?

ת. כן.

כ.ה. מימון: ואת מדברת על אחיך?

ת. אני מדברת על אחותי מרים.

כ.ה. מימון: עכשיו זה ברור.

היו"ר: עכשיו את אומרת ואני פשוט כדי לחסוך זמן מקדים את זה
 שההורים עלו מתימן בשנת 1948 ושוכנו במחנה עין שמר?

ת. נכון.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

היו"ר: את נולדת פה בארץ או עלית איתם?

ת. אני נולדתי פה במעברה, המעבר מהמעברה לשיכונים

היו"ר: טוב.

כ.ה. קובל: ומרים נולדה?

ת. מרים נולדה בתימן.

היו"ר: בתימן, והיא בת כמה היא היתה כאשר הם עלו?

ת. שנה וחצי.

היו"ר: שנה וחצי. את כותבת שאמך נתבקשה לאשפז את אחותך מרים בת שנה וחצי. בטענה שהיא חולה בשלשולים?

ת. נכון.

היו"ר: ואמך לא הסכימה לאשפז את הילדה ואז לקחו לה את תלושי האוכל והיא לא יכלה להתקיים.

ת. כן במשך שלושה ימים היא חיפשה אוכל באשפה.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

כ.ה. מימון: שנתיים?

ת. שלושה ימים.

כ.ה. מימון: שלושה ימים לא שמעתי טוב.

היו"ר: ואז היא נכנעה?

ת. אז היא נכנעה הרי היו לה עוד שני ילדים חוץ ממרים,
 שלושה ילדים חמש נפשות איך אפשר להתקיים.

היו"ר: כן וגם היתה בחודשי הריון מתקדם?

ת. מתקדם נכון.

היו"ר: בלי מזון. אז

כ.ה. קובל: היא ניגשה למנהל המחנה?

ת. נכון היא ניגשה למנהל המחנה אחרי שלושה ימים שקראו לו
 בוקי אותו היא לא תשכח.

כ.ה. מימון: את יודעת יותר פרטים עליו? שם פרטי או משהו?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

ת. שם פרטי היא לא זוכרת היא זוכרת רק את שמו. היא זוכרת שקראו לו בוקי והיא זוכרת גם את הסצינה שהוא עשה לה ברגע שהיא באה לבקש את התלוש. הוא קם מהכסא והוא צרח עליה את לא מתביישת, יש לך שלושה ילדים הרביעי בדרך את מתעקשת, תמסרי את הילדה, תקבלי אוכל. לא תמסרי לא תקבלי.

היו"ר: לא אבל, פה זו הנקודה ששייכת מאד לענין למי למסור? לבית התינוקות?

ת. למרפאה שבמחנה עין שמר. למרפאה במחנה עין שמר.

היו"ר: הוא אמר?

ת. וברגע שלקחו לה את הכרטיסים היא שאלה למה לקחתם לי, אמרו לה זה הוראה.

זה הוראה תגשי ותבדקי. היא לא הבינה, עברית היא לא דוברת, עד היום היא גם לא דוברת כל כך טוב עברית, היא לא הבינה, היא אמרה לא אני לא אמסור את הילדה היא חשבה שהיא תסתדר בלי אוכל אבל מאחר והיתה הקצבה לכל משפחה, כמה אפשר להתקיים, היא הלכה לאסוף אוכל בזבל וגם שם לא נמצא כי כל אחד היה לו את המנה שלו. אחרי שלושה ימים הציעו לה תלכי למנהל המחנה אולי הוא יוכל לעזור לך ואז קרה המקרה.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

היו"ר: טוב הפרטים האלה לא כל כך..

ת. טוב אני רשמתי את זה בראשי פרקים.

היו"ר: רגע אחד זה רשום ולא קשור כל כך לענין.
 אנחנו מעוניינים יותר בהליך שהביא לידי מסירת הילדה.
 קודם היו לה שלשולים. היא נתבקשה כפי שאת כתבת לקחת את
 הילדה לבית התינוקות

כ.ה. קובל: למרפאה.

היו"ר: או למרפאה.

ת. למרפאה.

היו"ר: כן. על ידי מי היא נתבקשה?
 לילדה היו שלשולים היא בטח התלוננה בפני מישהו או ביקשה
 שיביאו רופא או משהו.

ת. היתה אחות שמבקרת באוהלים היו כל שמונה משפחות באוהל.
 היתה אחות שמבקרת באוהלים?

היו"ר: אז האחות הזדמנה?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

ת. אז האחות אמרה לה שצריך לקחת את הילדה למרפאה, היא לא היתה מוכנה וברגע שהיא הלכה לקבל מזון, פתאום אומרים לה..

היו"ר: טוב זה המזון כבר יודעים. אבל האחות ביקשה אותה להביא את הילדה למרפאה?

ת. למרפאה כן.

היו"ר: עכשיו אחרי שהיה המאבק הזה בקשר לתלושי מזון ובסוף אמד נכנעה אז היא הביאה את הילדה למרפאה?

ת. היא הביאה את הילדה למרפאה.

והילדה לא היתה מוכנה ממש תלשו לה את הילדה מעליה. לקחו אותה בכח.

היו"ר: מה זה היא הביאה אותה אז לקחו?

ת. היא הביאה אותה שיבדקו אותה, אמרו שהיא תקבל טיפול שיבדקו אותה. והיא לקחה אותה ואז לקחו את הילדה בכח ממנה, חטפו מעליה את הילדה והכניסו את הילדה לחדר סגור. נעלו את הדלת וכשאמא היתה באה לילדה היו נועלים את אמא מבחוץ ומשאירים אותה עם הילדה בפנים, והילדה בוכה אני רוצה חלב, אני רוצה לחם, אמא מבקשת מהאחות האחות אומרת

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

אין תחכי בסבלנות. הילדה עשתה את הצרכים שלה ברצפה, האחות באה וגערה באמא שלי, אמרה לה תנקי מהר, אמרה לה איך את רוצה שאני אנקה הילדה בוכה רוצה לשירותים ורוצה לאכול ואני נעולה בפנים מה את רוצה שאני אעשה? ואז היא נתנה לה סמרטוט והיא ניקתה את הרצפה ואחר כך אמרו לה תשמעי צריך להעביר את הילדה לבית חולים בחיפה.

כ.ה. מימון: כמה זמן היא היתה בבית התינוקות.

ת. זה היה ענין של יום יומיים בבית התינוקות ואמרו לה שצריכים להעביר אותה לבית חולים בחיפה.

כ.ה. מימון: כן?

ת. אמרה אני לחיפה לא מוכנה, אמרה לאבא שלי מאחר והילדה נאחזה בה ולא היתה מוכנה לעזוב אותה אמרה לו אתה תיסע איתה, אני לא יכולה אני לא יכולה לראות את המראות האלה. אבא שלי אמר בסדר אני אסע עם הילדה, לקחו אותי באוטו שלוקח את הילדים לבית החולים בחיפה, ממחנה א'. לא אמא שלי היתה במחנה ג', העלו אותי במחנה ג', במחנה א' עצרו את האוטו ואמרו לו לרדת. אמרו לו לרדת וכך הם המשיכו לחיפה.

כ.ה. מימון: המשיכה הילדה עם האבא?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

ת. לא עם אף אחד מבני המשפחה.

כ.ה. מימון: ואחרים נסעו עם בני המשפחה?

ת. זה אני לא יודעת.

אני מדברת ספציפית על המקרה שלי ממה ששמעתי מאמא. אחרי שלושה בערך כשלושה שבועות מודיעים ברמקול שהילדה נפטרה, לא גופה, לא תעודת פטירה, לא קבר וגם לא ישבו שבעה.

היו"ר: כי לא האמינו שהיא?

ת. כי לא האמינו. וזה מה שאני זוכרת כרגע.

כ.ה. קובל: במשך שלושת השבועות האלה, ההורים שלך שניהם או אחד מהם ניגשו למנהל המחנה כדי שיסדר להם נסיעה לבית החולים בחיפה?

ת. לא, הם לא ביקשו כי הם היו מאד תמימים הם לא הבינו גם כשאמא שלי באה לבכות לאבא שלי הוא אומר לה אנחנו בארץ ישראל תמסרי את הילדה יטפלו בה ויחזירו לך אותה בריאה. אמא אומרת לו היא לא חולה זה בסך הכל שלשול של שיניים של טוחנות. אין לה חום ואין לה כלום.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

כ.ה. מימון: היו לה כבר ילדים קודם?

ת. זה שבמטוס, היא אומרת שאפילו במטוס ניגשה אליה מישהי ורואה אותה עם שלושה תינוקות ואחד בדרך ואומרת לה בתימנית היא אומרת לה יה, בינת עמי תשמרי על הילדים שלך. תשמרי אותם קרוב אליך, דומיהום.

כ.ה. מימון: מי זו אמרה לה?

ת. היא לא זוכרת, אחת שעוזרת היא דווקא מהעליה הקודמת שהיתה עוזרת לתרגם.

כ.ה. מימון: וההורים לא ראו אותה ברמב"ם בכלל?

ת. ההורים לא ראו אותה ברמב"ם גם לא היו להם אמצעים לא היתה להם תחבורה להגיע לשם.

כ.ה. מימון: ואחרי זה קיבלו איזה?

ת. הודעה ברמקול.

כ.ה. מימון: ברמקול אבל אחרי שנים כמו יתר המשפחות קיבלו צו גיוס או דבר כזה?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

ת. לא לא. לא קיבלו.

כ.ה. מימון: ויש לה, היא רשומה בתעודת העולה?

ת. זהו שלהורים שלי אין את התעודת עולה, כל המסמכים

כ.ה. מימון: אבל היא היתה רשומה?

ת. היא היתה רשומה.

כ.ה. מימון: אין לכם בקיצור שום מסמך?

ת. אין לי שום מסמך כי היא היתה רשומה גם בתעודת הזהות הראשונה של ההורים אבל כשעברו מהמעברה לזה והחליפו להם מסמכים הם לא..

כ.ה. מימון: אבל את יודעת או ההורים יודעים את מספרי הזהות של עצמם?

ת. יש לי תעודת זהות של אמא שלי, אז אני יכולה לאמר לך את מספר תעודת הזהות.

היו"ר: אז אם הילדה עלתה איתם מתימן אז הם..

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

ת. היא היתה רשומה, היתה רשומה בתעודה.

כ.ה. מימון: מספר רץ

היו"ר: אז יש לה מספר זהות כי רשמו בתעודת העולה רשמו את מספר הזהות של ההורים.

ת. נכון אני חיפשתי את המסמך הזה ולא מצאתי והתברר שהרבה מסמכים נזרקו כי חשבו שאין תועלת.

כ.ה. קובל: אז תני לי את מספר הזהות של האמא.

ת. של אמא - 4202197.

כ.ה. קובל: זה של שולמית שרעבי?

ת. כן כן. יש לך גם של האבא?

ת. לא אני לא הבאתי את של האבא.

כ.ה. קובל: 4202197

היו"ר: אז שלו 96.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

כ.ה. קובל: והיו עוד שני אחים או אח?

ת. שני אחים מעליה, היה אח שגר היום בזכרון, אני שאלתי אותו אם הוא זוכר פרטים והוא אומר שהוא לא זוכר כי הוא היה בן ארבע.

כ.ה. מימון: האמא ילדה במעברה עוד ילדים?

ת. האמא עכשיו כשלקחו לה את הילדה, את מרים היא היתה בהריון מתקדם.

כ.ה. מימון: איך היה עם הלידות האלה?

ת. איך?

כ.ה. מימון: עם הלידות האלה איך היה?

ת. לא, זה בסדר, זאת אומרת היא כבר ילדה את סמדר במעברה, זו שבאה אחרי מרים.
 לא אחר כך כבר לא. אחר כך כבר אפילו לא התקרבו אליה.

כ.ה. מימון: באיזה שנה היא ילדה את סמדר?

ת. רגע בטח ב-1951 כי אני ב-1953 וההפרש בינינו שנתיים.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

כ.ה. מימון: הא ואז לא היו בעיות.

ת. לא לא. על זה היא לא סיפרה לי הבעיה היחידה היתה שסמדר גדלה בצל הצער של מרים ולצערי הרב היום היא מעורערת בנפשה.

היו"ר: מי?

כ.ה. קובל: סמדר.

היו"ר: הילדה מעורערת?

ת. הילדה שבאה אחרי מרים.

היו"ר: אהה.

אני רוצה לשאול אותך אם יש לך איזה התרשמות מדברי אמא כאשר היא סיפרה לך שבוקי זה כאשר הוא לחץ לתת את הילדה אז הוא יתן לה את תלושי המזון. הוא אמר לה את לא מתביישת בחורה בת 23 יש לך שלושה ילדים והרביעי בדרך תמסרי את הילדה ותקבלי אוכל?

ת. נכון.

היו"ר: אז המלים תמסרי את הילדה?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

ת. הוא אמר לה תמסרי את הילדה תראה, אמא שלי..

היו"ר: היא הבינה משהו לא כשורה או הוא התכוון..

ת. תראה התמימות שלהם..

היו"ר: או שהוא התכוון תמסרי את הילדה למרפאה ואז?

ת. ואז תקבלי אוכל. התמימות של אז זה לא הפקחות של היום.
 אז היא לא לקחה את זה בצורה קשה כשאבא אומר לה אנחנו
 בארץ ישראל לא יעשו לך רע, היום כשהיא חושבת אז עולים
 לה גם הדברים גם הרמז במטוס וגם אמא שלי נכה היום היא
 לא יכולה לעמוד אבל כשהיא מתארת את זה היא עומדת על
 הרגלים ומתארת באיזה צורה הוא פנה אליה.
 איך הוא בא ואמר לה, ושם את הידיים הוא קם מהכסא וצעק
 עליה את לא מתביישת בחורה בת 23 שלושה ילדים יש לך
 הרביעי בדרך, תמסרי אותה ותקבלי אוכל לא תמסרי ולא
 תקבלי אוכל.

היו"ר: לא אבל..

ת. אני מתארת את התיאור שאמא שלי מתארת אני לא הייתי שם
 ואני באתי אחרי.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 30 בנובמבר 1995

היו"ר: האחות הזאת מרים כאשר נגמר המאבק והוא אמר תמסרי אותה,
 היא כבר התרפאה מהשלשולים

ת. זהו, זה לא שאלתי את זה לא שאלתי, אמא אומרת זה שלשולים
 והיא גם אמרה אותו דבר לאבא, אמא אומרת לאבא

היו"ר: בגלל השיניים?

ת. אז היא אומרת לו זה טוחנות גם היום הילדים של היום,
 יוצאות להם טוחנות בגיל שנה וחצי זה הזמן של השלשולים,
 זה לא ..

היו"ר: והסיבה לשאלות זה מה הוא התכוון בתמסרי את הילדה, אם
 היא היתה כבר בריאה?

ת. זה הפעלת לחץ אני רואה את זה היום כהפעלת לחץ.

היו"ר: לא היתה לו כוונה שהילדה..

ת. אני לא חושבת שהיתה לו כוונה טובה, כי אם היתה לו כוונה
 טובה הוא היה ניגש אחר כך לשאול אותה לשלומה, היה עוזר
 לה ללכת לבקר את הילדה.
 היה שואל בשבילה פרטים כשהיא לא יודעת את השפה והיא
 מטופלת בעוד שני ילדים.

היו"ר: טוב תודה רבה לך. סוף דיון